

Enheten för naturvård

Älggården SE0110194

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16675-2016

Namn	Älggården	Areal	2,6 ha
Natura 2000-kod	SE0110194		
Kommun	Ekerö		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2016-12-20		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9020	*Nordlig ädellövskog	2,6	100

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Älggården

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade livsmiljön.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16675-2016

I området är bara en livsmiljö representerad, nordlig ädellövskog, vilket därmed är det prioriterade bevarandevärdet. Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se även kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

På Ekeröarna finns ganska tätt med smärre ädellövbestånd. Eftersom bestånden oftast är små är lokala utdöenden antagligen ganska vanligt förekommande, men närheten och antalet bestånd ger goda förutsättningar för genutbyte och återkolonisation. De flesta är ekdominerade, medan Älggården har en varierad artsammansättning av ädellövträd. Liknande trädslagssammansättning förekommer på ca 4 km avstånd i naturreservatet Eldgarnsö, men framför allt finns alm, lönn och lind ganska rikligt i öppna miljöer i odlingslandskapet. Gårdsmiljöer, parker och alléer är väl representerade i bygdens odlingslandskap.

Bevarandemål för Älggården

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

***Nordlig ädellövskog (9020)**

- Arealen nordlig ädellövskog ska bibehållas.
- Ädellövträd ska dominera i trädskiktet.
- Träden i betesmarken ska ha en varierad åldersstruktur och bestå av olika trädarter.
- Det ska finnas inslag av gamla grova ekar.
- Det ska finnas grov död ved och mulmträd.
- Grova ekar ska stå solexponerade och fria från konkurrerande träd och buskar.
- Området ska påverkas av störningar, exempelvis i form av stormfällningar, frihuggningar och insektsangrepp.
- Igenväxningsvegetation som utgörs av barrträd förekommer inte.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Älggården är beläget på nordvästra delen av Svartsjölandet, Ekerö kommun. Området har tidigare varit tämligen öppet och med stor sannolikhet hävdats genom betesdrift (några ekstolpar finns kvar som minner om bete). De äldsta träden i området utgörs av ek. Området har sedan 1960-talet successivt växt igen. Gran har avverkats någon gång kring 1970-talet. I området finns flera grävda diken samt 4-5 djupa gropar av okänt ursprung. En kraftledning skär igenom objektet.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16675-2016

Trädskiktet karaktäriseras av ek, alm, ask, lönn, fågelbär, vildapel, hägg, rönn, oxel, björk, tall och gran. Buskskiktet består av hassel, slån, måbär, skogstry, hagtorn, olvon och en. Bitvis finns det gott om döda enbuskar som minner om ett tidigare mer öppet landskap.

Floran utgörs av lundgröe, lundelm, hässlebrodd, harsyra, trolldruva, lungört, gullviva, skogssallat, blåsippa, ormbär, majsmörblomma, prästkrage, liljekonvalj, skogsnarv, gökärt, nejlikrot, smultron, hagfibbla, stor blåklocka m.m. I hela området finns det relativt gott om nässlor och hundloka. Sammanfattningsvis kan konstateras att floran är en mixning av lund- och hagmarksflora. I bottenskiktet anträffas grov hakmossa.

Fågellivet är delvis artrikt med mindre hackspett, stenknäck, grönsångare, härm-sångare, gransångare och näktergal.

Områdesvis finns en hel del död ved, både av löv- och barrträd. Det finns några ekar som har mulmbildning.

Beskrivning av livsmiljöer

*Nordlig ädellövskog (9020)

Älggården utgörs av en ädellövskog med inslag av trädslagen ek, alm, ask, lind och lönn. Även tall och gran förekommer spritt i objektet. Eken dominerar inte utan här finns ca 15 äldre ekar. Ekföryngring är mycket sparsam. Artrikedomen på lavar, svampar, insekter och andra markorganismer bedöms som god.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

*Nordlig ädellövskog (9020)

- Olika former av produktionsinriktat skogsbruk, i eller i anslutning till objekt; hotar livsmiljön och leder till brist på gamla träd, död ved etc.
- Markberedning, dikning och plantering.
- Kvävenedfall kan skapa eutrofiering, med negativa effekter på lavar m.m.
- Graninvandring kan vara ett hot mot flerskiktade lövskogar.
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20Beteckning
511-16675-2016

Bevarandeåtgärder med tidsplan

Gällande regler

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus behöver formellt skydd i någon form utredas vidare.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Älggården. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
* Nordlig ädellövskog (9020)	<i>Gallring/röjning av barrträd samt triviallövs samt frihuggning av grova ekar. Även föryngring av ek bör gynnas när frihuggningar kommer till stånd.</i>	Kontinuerligt

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
* Nordlig ädellövskog (9020)	Ej gynnsamt. Alltför mycket barrträd och triviallöv finns i området.

Inventeringar i området och andra referenser

Mälardalens Naturskyddsförening. 1988. *Skyddsvärd natur i Ekerö kommun*

Skogsvårdsstyrelsen. *Nyckelbiotopsinventering*. 1998.

Länsstyrelsen i Stockholms län. *Ädellövskogsinventering i Stockholms län, södra länsdelen*. 2001.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16675-2016**Karta**

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga.

Digital flygbild över Älggården. Natura 2000-området och dess livsmiljö avgränsas med vit linje på kartan.